

NYHEDS- OG OPBYGGESELS- BLAD FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA,

udgivet af Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska

"Danferen" udkommer Onsdag i hver Uge

Pris pr. Aargang: De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00

Bestilling, Betaling, Adresseforandring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres

Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebr.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afsendinger og andre Artikler — sendes til dets Redaktør: A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Advertising rates made known upon application.

Tilfælde af, at Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til de stedlige Postkontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, som avterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at få Oplysning om det avterede, bedes de altid om tale, at de saa Avertissementet i dette Blad.

Flere af vore Læsere ved rimeligt, at der er et norsk-lutherisk Samfund, der kalder sig "Den evangelisk-lutheriske Kirke (Elling Ellens Samfund)." Af de 5 Prædiker, som hører til dette Samfund, er de 2 iflg. "Norsk" Missionærer, nemlig Doffen og Morsled, hvilke begge arbejder blandt Indianerne i Carter, Wis. Ved Ofringen under Samfundets Aarsmøde indfom der ca. \$100 til Indianermissionen.

Fra Den danske Kirke meddeler Formand Past. N. F. Graevengaard, i "Norsk" for 29. Juli: Past. S. Marchmann, Hartford, Conn., har taget imod Kald fra Menigheden i Hutchinson, Minn., og agter at tiltræde sit nye Kald i Oktober.

Om Indsamlingen til Lutherkirken i Des Moines, meddeler Past. Haber og Mr. Rasmussen, at de har \$7,000 paa deres Hænte, og de ventte, at der i Iowa sammen med, hvad der blev indbragte paa Aarsmødet, kan blive samlet ca. \$10,000. Og dermed er saa Sagens Gennemførelse garanteret.

Det nye Samfund, Den norske lutheriske Kirke, tog sig af Missionen, skriver "Folket" paa en Maade, som kun kan glæde, idet det bevilgede til Opbeholdsmissionen den store Sum \$240,000. Den driver følgende Missioner: a) Madagaskar, b) Syd Afrika (Schreudermissionen), c) Kina, d) Indien, og e) Alaska (Eftersmissionen). Prof. Stølee blev af Aarsmødet kaldet til baade at rejse i Missionens Interesse og til at holde Missionforelæsninger ved Kirkens Præstefoler. 3 Administrationskommissioner beregnede Samfundet 7 Procent, d. v. s. \$1,700.

Et andet mindre norsk-lutherisk Samfund kalder sig "Brodersamfundet". Dette tæller iflg. Kalendarer 19 Prædiker og Professorer. Af disse er omkring en Tredjedel (6) Missionærer, alle med Adresse Gankow, Kina. Brodersamfundet besluttede paa sit Aarsmøde at jende Miss Danna Broen og Miss Caroline Midal til Kina, den ene som Værested ved Pige-skolen den anden som Sygeplejerske. Ifølge besluttede Samfundet at optage Arbejde i Afrika i Forbindelse med "United Sunday Mission". Berge Reine blev kaldet til at gaa ud, som Samfundets første Missionær til Afrika.

Under Aarsmødets Ungdoms-fæstene indfom der \$1,800 til Missionen.

Den bekendte svenske Geistlige Lektor Waldenström er ifølge Teleqram fra Stockholm til "Becko-bladet" i Minneapolis afgaaet ved Døden den 14. Juli. Poul Peter Waldenström blev født i Uleåa den 20. Juli 1838. I 1864 blev han Præst og samme Aar Lektor i Umeå, og i 1874 blev han Lektor i Theologi, Græsk og Hebraisk i Umeå. Waldenström kom tidlig ind i stærke religiøse Brydninger, var en Stund paavirket af Rosenius, men brød sig saa selv en

Vane. I 1872 fremstillede han en subjektiv Forsoningslære, som vakte megen Modstand og gav Anledning til store Stridigheder. Den nu-evangeliske, frikirkelige Retning i Sverige sluttede sig gennemgaaende til Waldenströms Anskuelse, og efterhaanden blev han draget bort fra Statskirken, saa at han tilfældigt, i 1882, nedlagde sit Præsteembede. Siden 1885 var Waldenström Rigsdagsmand, i hvilken Stilling han arbejdede for frikirkelige Love, Indførelse af borgerligt Væsteskab, Skolevæsen og Forsvarslagen. Og saa udenfor Sverige har hans kirkelige og teologiske Anskuelse vundet Indgang. Han har været en meget frugtbar Forfatter. En stor Del af den svenske Kirke i Amerika bestaar af Tilhængere af Waldenström, Missionsvennerne, som de i Umindelighed kaldes.

Nye Strider af Fr. Danferen.

At baade Tyskland og Strig-Ungarn ønsker at se Krigen endt snarest muligt, det er ikke til at tage fejl af. Men hvorledes? Paa hvilke Betingelser ønsker de Krigen sluttet og Freden genoprettet? Derom siger de intet uden en for dem "honorable peace" (en for dem ærefuld Fred).

Fra Berlin meldes ved København under 29. ds., at Dr. Georg Michaelis, den nye tyske Kansler, i torsdags samlede et stort Antal Moismand omkring sig, til hvem han erklærede: "David Lloyd George, den britiske Premier Tale i Ducons Hall, London, og Deoaten foreleden i det britiske "House of Commons" har atter med uomtvistelig Klarhed vist, at Storbritannien ikke ønsker Fred ved Overenskomst og Forhaalelse, men kun en Slutning af Krigen, som betynder Tysklands Undergang under Hændernes vilkaarlige Bøld."

Videre sagde Kansleren: "Beviist herfor ses af det Faktum, at Sir Edward Carson, Medlem af det britiske Krigskabinet, nylig erklærede i Dublin, at Underhandlinger med Tyskland først kunde begynde, efter at de tyske Trooper havde trukket sig tilbage forbi Rhinen."

Denne Udtalelse, siges der videre, modificeredes af A. Bonar Law, Speakeren i "The House of Commons", til, at den britiske Regerings Standpunkt var, at dersom Tyskland ønsker Fred, saa maa det først erklære sig villig til at forlade det okkuperede Territorium.

Kansleren foresøger saa temmelig udværgeligt at beviise, at til hemmelige Konferencer-Beslutninger, som er falden Tyskerne i Hænderne, gaar Ententes Planer eller Betingelser langt længere end Sir Edward Carsons Udtalelse, nemlig i Retning af Erobring af store Landomraader for sig for Frankrigs Besiddelse.

Dette Passus er af mindre Betydning, hvad Centralmagternes Fredsønske angaar. Men Kansleren siger videre: "Hjendens Presse forfølger at paatoinge min Tiltrædelse til den Udsættelse, at jeg med daarligt skjult Reservationsbifald Majoritetens Næste om Tysklands Erobring. Jeg er tvungen til at benægte denne Beflydning i Forhold til en Gentand, hvorom der ingen Tvivl kan nares. Desuden — Resolutionen impiterer — hvad der er ganske klart — at Hjenden og saa fralagter sig alveret Næste om Erobring."

Videre siges under samme Dato fra Wien, via København: Gentagende, at Strig-Ungarn var rede til at tage imod Tilbud om en ærefuld Fred, men at Dualmonarkiet i Forening med sine allierede vil kæmpe til det yderste, dersom Ententemagterne vægrer sig ved at gaa ind paa Underhandlinger paa Basis af Fred med Forhaalelse, som nylig skiftet af den tyske kejserlige Kansler og Rigsdag, diskuterede Grev Ottofar Czernin von Chudernitz, den Strig-ungariske Udenrigsminister i et længere Interview.

Dege Interviewer, baade den tyske Kanslers og den Strig-ungariske Udenrigsministers, slutter med, at Centralmagterne ønsker Fred, belere i Dag end i Morgen, men en ærefuld Fred, en Fred, hvis Be-

tingelser de frigsforenede skal komme til Forhaalelse om gennem Underhandlinger, og fuld Forsoning, saa det indbyrdes Forhold mellem Nationerne kan blive godt i Fremtiden. Og hvis Ententemagterne ikke vil begynde Fredsunderhandlinger paa dette Grundlag, saa er de belavede paa at fortsætte Kampen, indtil Fred paa et saadant Grundlag kan opnaas.

Der er noget tiltalende i disse Ytringer om Fred. Men tillige mangler der noget, hvis Udelæselse i høj Grad maa forundre og forbaue en impartial Jagttager.

Det første, vifelig neutralt vil spørge om, er: Er Tyskerne rede til at erkende deres Krænkelse af Belgiens Neutralitet? rede til at erkende Krænkelsen af den Trafakt, den tyske Regering selv havde understøttet, og som Kansler Bethmann-Hollweg kaldte "a scrap of paper"? Er de rede til at forlade Belgien og erstatte dette Land af den Udskættelse og Skade, de har tilføjet det? og er Strig-Ungarn rede til at erkende Uretfærdigheden i det Ultimatum, det stillede Serbien, da det nægtede dette Land Net til at dømme i sine egne Sager og afgjætte sine egne Forbrydere?

Alt andet, synes vi, kunde der maaffe forhandles om. Men uden at indrømme disse klare og aabenbare Krænkelse af Uuaa Nationers ubestridelige Rettigheder er det jo en ren Umulighed at tænke sig Freds slutning og Forsoning med Forhaalelse. Selv United States, som fra først af har erklæret, at det ikke ønsker hverken Erobring eller Krigsflagderatning, vil fordr, at de nævnte Krænkelse erkendes og godtgøres, og at Uuaa Nationer garanteres Selvstændighed og Frihed til at jure deres egne Anliggender. Og vort Land vil insistere paa Trafaktens Helighed og Ubrødelighed.

Brev fra Japan.

Nr. 90.

I de første Aar var det ofte lidt vanskeligt at skrive "noget opmuntrende" til Madene. Der var saa meget, der virkede nedtrokkende paa os, og det virkelig opmuntrende var der ikke ret meget af.

I de senere Aar har der været meget, der har været egnet til at glæde ens eget Hjerte og stemme en til at gribe Bennen for derigen om at stemme andre til Tak og til forsøgt Interesse. Det, der nu mangler, er Tid og Strævet til at bruge Bennen, som man gerne vilde. Saaledes er det gaaet til, at der er forløben over to Maanedere uden, at jeg har faaet skrevet om Naassen i Shimonojeki.

Det var netop i Skoleferien Tid, saa jeg kom af Sted paa et lidt tidligere Tog. Jeg var heller ikke ene paa Rejsen denne Gang, for Kristian skulde igen til Skole, Bejen var paa uventet Maade blevet aabnet for os, saa vi kunde sende ham og lade ham gaa de sidste tre Maanedere af Aaret sammen med sin Klasse.

I Moji tog jeg ham op til Pastor Bachs, hvorfra jeg saa selv maatte af Sted over til Shimonojeki. Om Aftenen havde vi først Prædiken i Kapellet. De færre unge Mand posterede dem selv ved Indgangen, og det varede ikke længe inden de havde Ulokalet ret godt fuldt til Trods for en lige foretaget Udvædselse.

Efter at have prædikeret havde vi Overhøring af Daabskandidater, som skulde døbes næste Dag, saa det blev omtrent Midnat inden vi blev færdig.

Søndag Morgen samlede Vørenne kl. 8,30; der var næsten 70, de fleste af dem temmelig store, mellem 10 og 16 Aar. Der er nok nu af dygtige unge Mænd, saa Miura har ingen Vanskelighed med at saa Lærere for hver enkelt Klasse. Søndagsskolen er derfor full af Læstere for Fremtiden.

Ved Gudstjenesten prædikerede jeg over det gamle Evangelium, den tomme Grav, den Levende Kristus, de Kristnes Frygt og Glæde, deres Haab og Arbejde. Derefter havde vi saa Daabsforberedelse.

Fujimura, en pæn yngre Mand, ca. 24 Aar, ansat paa Byraadskontoret, var den første. Han var sa-

dan "Tilfældigvis" kommen til at høre i Kapellet i Njor Winter, hans Interesse blev vakt, saa han blev ved med at komme og fandt snart at det var noget, der kunde stille de hemmelige Længsler, han bar i sit Hjerte, og give ham Svar paa mange af de Spørgsmaal, der pinte ham. I længere Tid har han været en stadig Kirkegænger; det, der holdt ham tilbage en Tid, syntes at være Frygt for hvad Følger hans Daab vilde saa for Familien, men nu er Hjertuen en ivrig Spørger og er glad ved at saa Kristendom ind i hjemmet, saa han var lykkelig ved nu at saa Lov til at komme ind i den lille varme Flok af troende.

Fujizaki, en anden pæn Mand paa omtrent samme Alder ansat ved et stort Jernværk paa en Ø i Strædet mellem Shimonojeki og Moji, var den anden. Han havde tidligere arbejdet paa et stort Værksted i Skobe og var der bleven betydelig paavirket af Kristendommen, men saa blev han sendt hertil og havde nu levet en Tid uden Sanktum med de Kristne. Saa en Dag saa han "Tilfældigvis" fat paa Miuras Adresse og skrev da til ham. Han læste sit Brev, men der var ikke saa lidt han ikke forstod. Der var saaledes Udtrøkket i 1 Kor. 1. 18, at Korsets Ord er en Daarstaf for dem som fortales. Det udlagde han saaledes: Kristendom er kraefstløs for dem der er fortabelsedyrkelige. Nu skrev han saa om hvorledes han dog skulde forstaa det Ord, for det var jo netop de fortabelsedyrkelige der trængte til den kraef, der var i Ordet om Kristi Stors; han vilde gerne selv se den kraef, men var der nogen, som var værdig til at fortælle saa var han sikker en af dem — saa hvad skulde han dog gøre? Miura kom straks af Sted over til Ten, fandt hjemmet og gav nu Manden den forklarings af Grunden til at Menneffer gik fortabte paa den, at de holdt Korsets Ord for en Daarstaf, de der i Enfoldighed troede det blev derved delagtige i kraften og frelse fra Fortabelse. Det var alt, der behøvedes i dette Tilfælde: Manden erklærede, at han troede. Han blev saa jærlig undervist sammen med sin Smitru, der gerne vilde følge sin Mand. Deres hjem blev straks aabnet for offentlige Møder og hver Fredag Aften prædikerer Miura nu drroore, idet Mand og Kone ikke alene giver Ulokalet, men ogsaa sørger for at saa Gølf samlede. Nu blev de begge døfte, og lige straks efter som de med deres lille aar gamle Søn som saa ogsaa blev indlemmet i Herrens Menighed.

Det var den første Barnedaab i Shimonojeki og det var den første Menighed der er kommen ind i vor Menighed der. Konen var stille og tilbageholdende men Manden en aaben Karakter med et intelligent Ansigt var snafsom og Glæde aadede ud af alt hvad hun sagde.

Efter Daaben var der Altermgang — 17 ved Herrens Bord og der er flere paa Bejen til det.

Om Aftenen førte jeg Kristian paa det Tog, der i Løbet af 20 Timer vilde bringe ham de sidste 330 Mil til Skobe, hvor Skolen skulde begynde Tirsdag. Jeg tror nok, at det gjorde, at jeg gav Ordet "Søn" i Jesu Tilfald til den vækbrudne en ny Betoning, da jeg om Aftenen prædikerede i Moji. Jeg havde aldrig følt det lige paa den Maade før, hvad det vil sige at have en Søn, der drager bort fra denne Højele prøvede jeg at udmale, hvad Herren maa tænke og føle ved de mange Søner, der stadig kommer længere og længere bort fra ham.

Jeg burde dog sige, at lige forud havde jeg været Tolk for Past. Bach, der holdt en af de mest præfikke Prædikener, jeg har hørt i Japan om Gud, som den treenige. Det var en Glæde at tolke en saadant Prædiken.

Det har været tungt i Moji, men der er dog et lille Haab om bedre Tider der. Efter Gudstjenesten den Aften havde vi Altermgang; der endnu er der jo kun to døfte i Moji, men det lader til at vi skal høre fra den ene af dem. Han er en lovende ung og smukt døbt for nylig har han ikke alene faaet det i sit Høved, og jeg tror: Hjerter med, at han vil være en Herrens Tjener; og hvad mere er; han har

endog faaet sin Broder, der kender Matsumoto fra Sida, til at underholde ham mens han bliver jærdig paa Mellensfjolen.

Den første som blev døbt i Moji har lige gennemgaaet en meget jærlig Sygdom (Tyfus); den har nok uddøbt hendes Tro, og hun prøver at vinde andre for den.

Matsumotos trænger til at bæres oppe af Benneses Forbøn; Arbejdet i Moji er haardt, der har været Stikstand i de andre Kirker der det sidste Par Aar, og der er endnu ikke nogen Forandring indtrædt. Det maa være dobbelt haardt at lide saa jærdigt, som Matsumoto gør, uden at se ret megen Frukt af sit Arbejde, naar der lige paa den anden Side af Strædet er saa megen Fremgang.

Nu er Bachs saa flyttet derop for at se om de ikke, mens de junderer Sproget, kan hjælpe lidt til med Arbejdet. De Kristne i Shimonojeki hjælper ogsaa noget. Paasfedayes Aften kom saaledes en af Dem derover og samlede tre blinde Bønder sammen, som han saa bragte med til Mødet.

Naar jeg takker for Fremgangen i Shimonojeki buff saa ogsaa at bede for den haerde Ager i Moji og vor trofaste Matsumoto der. Glem saa heller ikke Past. Bachs; det er ikke saa lidt af en Opførelse at være der; det vilde jo have været langt behageligere at bo i Kurume, naar Past. Rielsen end her i denne aandelige Orken.

Med hjertelig Hilsen til alle Læserne fra eders egen Udsending J. M. D. B. Winter.

Svad andre tænker om vort Arbejde.

Forvisset om, at det vil være af Interesse for de mange af Danferens Læsere, der jærlig sender Pengene til Børnehjemmets Drist af se hvad andre skriver om vort hjem i Waupaca, sender jeg følgende Udflugt fra Waupaca County Post af 21. Juli, efter at Redaktøren, der kun har boet i Waupaca et Maaned, havde afslagt et Besøg paa hjemmet. J. P. Raarup.

BETHANY ORPHANS HOME OFFERS MANY COMFORTS TO HOMELESS CHILDREN.

Beautiful Place Within City Limits Where Little Ones Grow up To Lives of Usefulness and Good Citizenship Under Careful Supervision.

The Bethany Orphans' Home conducted under the auspices of the Danish Lutheran church, and managed, under the direction of a board of directors, by John Anderson and wife, continues to be a delightful home for the whole and half orphans who have been committed to its charge, and the little folks have the bringing up which develops into a noble manhood and womanhood.

The Danish Lutherans have two orphans' homes, one here and one at Elkhorn, Iowa, both being in charge of the following directors: Rev. J. P. Naarup and John Madsen of Waupaca, the Rev. C. C. Kloth of Elkhorn, Mr. Hendrickson of Jackson, Iowa, and the chairman, the Rev. J. S. S. M. Marcus, Iowa.

The home here was inaugurated in Waupaca some twenty years ago and a beautiful spot was selected in the southeastern part of the city, just across Mirror lake from the city park. Here there is twenty-nine and a half acres, much of it cultivated and all made beautiful and useful by the busy hands of Mr. Anderson and his wife, assisted somewhat by the children, who have numbered from thirty at times to a dozen or more. Just now there are fourteen located at the home, but four more are expected soon.

The orphans or half orphans are taken when conditions warrant between the ages of two years and ten, and the children are kept until they are eight or are taken away by relatives or otherwise cared for. Many of these in the last decade have

grown to manhood and womanhood, established homes or businesses of their own and look back to the care given them here, with pleasure and thankfulness. And frequently some former inmate comes back for a visit and sees again the scenes of her or his happy childhood.

The Home is finely placed on high ground where the Crystal river winds around two sides and Mirror lake borders another side the east end being on the Berlin road just within the present city limits.

The grounds are kept neat and attractive, aided greatly by the natural advantages afforded by the river and lake, rolling ground and fertile lands, much of which is finely cultivated and is now richly laden with nearly every kind of crop which will produce food for the children and help. Cows and chickens also furnish an abundance of milk, cream, butter and eggs, and the place also abounds in berries and fruits which add to the menus eaten with young and healthy appetites by the well cared for children.

The building is a large frame structure, attractive and neat, with two stories and a basement in which every convenience is provided, an electric plant generating light and a good spring supplying the best of water for drinking purposes and for the neat bathrooms and lavatories.

In the basement is a well arranged laundry and a large well-lighted playroom, as well as store rooms.

On the main floor are the sitting rooms, Mr. and Mrs. Anderson's apartments, dining room, sewing room and kitchen, all kept as spick and span as though hourly scrubbed. Upstairs are the neat, well kept, airy bedrooms. The boys having two dormitories, one for the larger ones and one for the smaller, and the girls are equally well provided, having spacious rooms, with single cots covered with snow white linen, placed four or five, in the large well lighted and freshly ventilated apartments.

The children now at the home are bright, active children, several of them being able to work, some now are on farms or in Waupaca at work, returning home when they wish to. Those of school age attend the Waupaca public school, one boy is a member of the high school and is deemed particularly bright.

Morning and evening prayer is observed daily and the children are brought up in an atmosphere of religious thought which however is far from being gloomy or oppressive, the young people evincing by their appearance the excellence of their care.

The small farm is splendidly cared for by Mr. Anderson, who besides his many farm duties acts as superintendent of the Sunday school of Our Saviour's church in the city and yet finds time to cultivate many acres which are blossoming with well maturing products which will almost supply the tables at the Home during the coming year.

The Home is fortunately situated, the structure being erected on an elevated plateau from where there is a fine view of the river and lake. Back of the house, out through the grove and down by Mirror lake where the ground slopes and makes a natural amphitheater, is where services are held occasionally, as on the recent Fourth when over a hundred and twenty-five of the congregations of the Holy Ghost church and of Our Saviour's church, spent the day, having a religious service in the morning and enjoying the patriotic festival in the afternoon.

Just now the farm is prosperous looking, and there will be no famine there if the fruits of the harvest are as large as now seems probable. In the Home Mrs. Anderson is a true